

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése,
hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Tizennegyedik évfolyam.

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

A bajai törvényszékért.

† Mozgalom indult meg újabban városunkban az 1876-ban megszüntetett bajai királyi törvényszék visszaállítására, mely magában intenzivitas, erkölcsi súly és nyomaték dolgában fel fogja ölelni társadalmunk minden számottevő tényezőjét. Mert ha valaha égetően aktuális volt Baja városára nézve, hogy törvényszéke visszahódításával behatóan és komolyan, de egyuttal a reménység biztató jelenségei mellett is foglalkozzék, így ennek ideje most érkezett el, amikor a szó legigazibb értelmében mondhatjuk: »Itt az idő, most vagy soha!«

Igenis, most vagy soha, mert ha városunknak ezuttal, amikor az immár törvénnyé vált perrendtartás életbeléptetésével mélyreható átalakulások fognak végbemenni a törvénykezési szervezet egész vonalán, nem sikerül annyiszor megnyilatkozott jogos óháját valóra váltani, akkor elhantalhatja a törvényszék kérdését is ama nagy sirgödörbe, amelyben a város ezer és égy kielégítetlen vágya alussza örök álmát — de az egyszer a feltámadás minden remény nélkül.

Talpra kell tehát állani és össze kell fogni e város minden faktorának, hogy a közelebb a kormányhoz menesztendő küldöttségben képviselve legyen e város minden érdekeltje. Részt kell venni abban a törvényhatósági bizottsági tagokon kívül az összes pénzintézetek, a kedelmi és ipartestületek és a kulturális intézmények megannyi képviselőjének.

Lépjen ki végre ezen eminens fontosságú kérdés azon szűk keretből, ahová egy-két rövidlátó politikus azt beleszorítani akarná és legyen azzá, ami valójában is, a város összes polgárságának szívéhez nőtt és minden rendelkezésre álló erkölcsi erő felhasználásával sürgősen megoldandó elsőrendű feladat.

A törvényhatósági bizottság pedig ismerje multhatatlan kötelességének, hogy ezen elvitatathatlan fontosságú tárgyban a legrovidebb határon rendkívüli közgyűlést hívasson egybe, melynek nemcsak a kormányhoz menesztendő küldöttség szervezése, hanem elsősorban az legyen a feladata, hogy legmesszebbmenő áldozatkészséggel egyértelmű határozat alapján ajánjon fel a kormányának a törvényszék részére ingyenes telket és vállalja magára a törvénykezési palota felépítésének összes költségeit.

Ismerje e város minden fia becsületbeli kötelességének, hogy a törvényszék

visszaállítása tárgyában megindult mozgalomban közre akar munkálkodni, mert a törvényszék visszaszerzése édesmindnyájunk kiváló érdeke.

A törvényszék visszaállítása tárgyában dr. Lemberger Ármin dolgozta ki az előkészítő bizottság megbízásából az alább közölt memorandumot, mely a legújabb statisztikai adatok segítségével bizonyítja a törvényszék reorganizációjának elvitathatatlanságát.

* * *

Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyminister Ur!
Kegyelmes Urunk!

Tbjf. Baja városának mely tisztelettel alulírott közönsége nem első ízben járul esdő szóval a jelenleg Nagyméltóságod hűles vezetése alatt álló m. kir. Igazságügyminiszterium elő, hogy az 1876-ik évben megszüntetett kir. törvényszékének visszaállítását magas hatáskörében elhatározni kegyeskedjék. Már 1900. évi október hó 15-én 148 közgy. és 15937. kig. szám alatt kelt és itt 7. alatt csatolt, valamint 1906. július hó 4-én 11525/1906. kig. szám alatt kelt és 2 7. alatt mellékelt felterjesztésben ismétlenül reá mutatott a tárgyi érvek és tárgyi adatok ama sokaságára, melyek városunk ezen régi óhajának valóra váltását meggyőzően és nyomatékosan indokolják.

Ámde 1906., vagyis utolsó felterjesztésünk óta, ugy Baja város gazdasági evolúciójában, mint az igazságügyi reformmunkák terén oly mélyreható és életbevágó intézmények jöttek létre, melyek a kir. törvényszék visszanyerése iránt Baja város közönsége és széleskörű érdekeltjege köztudatában folyton ébren tartott ezen mozgalom felújítására kiválóan alkalmasak.

Valóra vált ugyanis annyi eredménytelen várakozás után a Dunának Baja—Bátaszéknél történt áthidalása és ezen fontos közgazdasági tényező megeremtésével az új viszonylatoknak és az új értékezési pontoknak egész serege keletkezett, melyek nyomában minden téren a gazdasági fellendülésnek és kereskedelmi és ipari felpezsdülésnek elédig ismeretlen forrásai nyílnak meg.

De révparthoz jutott és tető alá került a Nagyméltóságod nevéhez, az elévülhetetlen dicsőség fényével fűződő, ama nagy és hatalmas igazságügyi reform is, mely a törvénykezési rendtartást felszabadítván az irásbeliség béklyói alul, a közbeliség friss légáramlatát, a közvetlenség éltető szellemét van hivatva belevinni — a törvénylátás egész vonalán — a peres eljárás sáncai közé és a polgári pernek ezen nagyszabású, örökéletű reformja már közelebb el is fog indulni győzedelmes útjára.

Ezen átható reformmunka azonban, — mint ezt Nagyméltóságod is kijelentette — a gyakorlati életben csak úgy fogja megteremni ál-

dásos gyttmöléseit és csak úgy válik majdan Corpus-lirusunk egyik legdicsőbb intézményévé, ha az új törvény életbeléptetésével a kir. törvényszéknél sokszorta megszaporodó munka elvégzésére a kellő számú jogszolgáltatási szervek rendelkezésre fognak állni, ami csakis a kir. törvényszékek számának szaporítása által érhető el, — új kir. törvényszékek szervezése és tulterhelt kir. törvényszékek decentralizácója útján.

Közömben ezen közelebb meginduló bírósági szervezésnek, legyen szabad Nagyméltóságod kegyes figyelmét Baja városának elédig is indokolatlanul mellőzött kir. törvényszékére felhívni és nagybecstű jóindulatát azon tárgyi okok és érvek számára kikérni, melyeket régebben felterjesztett és újból ide mellékelt emlékiratainkban és jelen tiszteletteljes felterjesztésünkben is ezen igazunk mellett tüzetes részletességgel felhoztunk és ezuttal felhozunk.

Legyen szabad ismétlenül reámutatni arra, hogy a szabadkai kir. törvényszék, melynek kerültehez a bajai és bátaszéki kir. járásbíróóságok tartoznak, tulhalmozottsága és óriási ügyforgalma miatt már ma sem képes — a legvégső fokig felszámolt tevékenység mellett sem — a reá háruló nagy feladatnak kellőképpen és az igazságügyi jogos érdekeinek megfelelően, eleget tenni és egész biztonsággal megállapítható, hogy az új polgári perrendtartás behozatalával a nagy és szövevényes bírósági gépezet akadálytalanul és fennakadás nélkül funkcionálni nem fog tudni.

Kétségtelenül igazolják ezen állításunk valódiságát a Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyminiszteriumtól beszerzett és így hitelesség tekintetében kétségen kívül álló 1909-ik évi statisztikai adatok, amelyek szerint a szabadkai kir. törvényszék összforgalom tekintetében az összes törvényszékek között a 7-ik helyet, — a három budapesti törvényszéget nem számítva — a 4-ik helyet foglalja el. Összforgalom tekintetében pedig a szabadkai kir. törvényszék a tíz legkisebb forgalmú törvényszék átlagos összforgalmát 3 és 1/2-szer, polgári ügyforgalma pedig azok átlagos polgári ügyforgalmát 5-szörösen mulja felül és így a tulterhelt kir. törvényszék kettősötása esetén is két középforgalmú kir. törvényszék ügyforgalmát adja.

Ugyancsak igazolják ezen statisztikai adatok, hogy a bajai kir. járásbíróóság ügyforgalma nézve az összes járásbíróóságok között 14-ik helyen áll, — a 7 budapesti járásbíróóságot pedig nem számítva — a vidéki kir. járásbíróóságok között a 7-ik helyet foglalja el, összforgalom tekintetében végre a 20 legkisebb forgalmú kir. járásbíróóság átlagos ügyforgalmát 7-szer mulja felül.

Eminens érdeke tehát az igazságügyi politikának, hogy ezen tulterhelt kir. törvényszék felszabadításával, visszaállíttassék a bajai kir.

törvényének, amelynek föllállítás, mint ezt felterjesztéseinkben immár kifejtettük, Baja város közönségének ezuttal is hazafias örömmel felajánlott legmesszebb menő áldozatkészsége mellett, a magas kir. kincstára számbavehető terhet egyáltalán nem róna.

Ezek után engedték meg megismételünk ama tiszteletteljes kérelmünket, hogy Nagyméltóságod a polgári perrentartás élelbeiktetésével kapcsolatosan felállítandó kir. törvény-székek sorába a bajai kir. törvényeket is kegyesen felvenni, ezen 1876 ban feloszlott kir. törvények visszaállítását elhatározni és ennek eszközése végett az országgyűléshez törvényjavaslatot beterjeszteni megtörtzassék.

Mit tárgyal a városi tanács?

A bajai tanácsülések eseményeiből csak nagyrítán szívrog ki valami. Ujságíró oda el nem jár, mert — bár a tárgya, ás nyilvános, mégis kényelmetlen ott a jelenléti, a szavaas bizalmas jellege folytán, ezen 1876 ban feloszlott kir. törvények visszaállítását elhatározni és ennek eszközése végett az országgyűléshez törvényjavaslatot beterjeszteni megtörtzassék.

A Bajai Hirlap szerkesztősége mégis rovatot nyit a tanács munkájának nyilvántartására és ezt dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos polgármester előzettségéből teszi, aki sulyt helyez rá, hogy a közönség tájékozást kapjon a tanács munkaprogramjáról.

E heti beszámolóknak talán kivonatos még, mégis megjelöl egy-két irányt, mely arról ad számot, hogy Baja város tanácsában is bebecsáttatást nyer immár a nagyközönség egy-egy vágya, reménye, és ledől végre ráúnk a magyar közigazgatási bürokrácia rozant rendszer, mely az akaintézésben meríti ki köz-célu tevékenységét.

Ezen a héten a következő fontosabb eseményeket tárgyalta a tanács:

A polgármester a Baját fenyegető vasuti menetrend sérelem ellen szükséges sürgős teendőkire mutatott rá. A siker gondos utánjárást igényel, meg egy kis közigazgatási diplomáciát. Ép ezért a közönséget ma még csak megnyugtató ilteti arra nézve, hogy a hatóság minden lehető megtesz a helyi kereskedelmi és ipari piac megóvása érdekében.

Ezen a nagyfontosságú kérdésen kívül az immár alapos renoválásra megérett plébánialak jókbara helyezésre, a légszuszabér megváltásának dolga és az ófarakodó kibérlése foglalkoztatta a tanácsot. Határozatra persze nem került a sor, mert egyik-másik kérdés még az előkészítés stádiumában van csupán.

Tanácsülés végén megcsillant egy kis város szépiatási jöreménység. Tíz építési engedély iránti kérest tárgyalat és intézett el kedvezően a tanács. Ami kétségkívül azt jelenti, hogy megindul itt Baján végre az építési kedv.

HIRLEK.

Ismeretterjesztő előadások a főgimnáziumban.

A főgimnázium tanári testülete az idén is megtartja ismeretterjesztő előadásait, melyeket Baja város művelt s minden szépért és jóért lelkesedő közönsége négy éven át annyira megszeretett. Ez előadások az idén is a nagy bójt első vasárnapján, március 5 én kezdődnek.

Összesen öt előadás lesz és pedig:

Március 5-én *A melegről.* Előadó *Szekely* Károly tanár.

Március 12-én *As állatszerekről.* Előadó *Palotai* Irén tanár.

Március 19-én *Irodalmunk újabb irányai.* Előadó *Tordai* Ányos dr. tanár.

Március 25 én *A festőművészet régi nagy mesterei.* Vetített képekkel. Előadó *Werner* Adolf dr. igazgató.

Április 2 án *As aberammergaui passiójátékok.* Vetített képekkel. Előadó *Magyarász* Ferenc tanár.

Az előadások kezdete mindig pontban délután 4 órakor lesz.

Egy-egy előadásra a belépőjegyek ára 20 fillér, de 1 koronáért állandó jegyet is lehet kapni, amely az összes előadásokra főljósít. A belépő jegyeket *Kollár* Ágoston és *Wagner* Antal könyvkereskedők árúsitják.

Az igazgatóság nagyon kéri az érdeklődő közönséget, hogy jegyeiket minden egyes előadás alkalmával legkésőbb vasárnap 10 óráig legyenek szívesek megváltani, hogy így a résztvevők számáról tájékozva lehessen és megfelelő számu ülőhelyről gondoskodhassék. A főgimnáziumban az előadások előtt nem lesz pénztár, tehát ott már nem lehet jegyeket kapni.

A közönségnek minden egyes előadás alkalmával ruhátár fog rendelkezésre állani. Ennek használata díjtalan. Az igazgatóság kéri az előadásokon résztvevő hölgyeket, hogy kalapjaikat a verített képekkel kísért előadások alkalmával a ruhátárban letenni szíveskedjenek.

— Rendkívüli közgyűlés a törvényeséért.

Lapzártakor jelentik lapunknak: dr. Bruck Samu és társai indítványt nyújtottak be a polgármesterhez, melyben rendkívüli közgyűlés összehívását kéri oly célból, hogy ez a közgyűlés határozza el küldöttség menesztését a miniszterelnökhöz és az igazságügyminiszterhez a bajai törvényesek visszaállításáért. Egyuttal az indítványozók annak a kimondását is kéri, hogy a város ingyen telket és építési költségeket ajánl föl a törvényesek építésire. dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, polgármester nyomban értesítette Szemző Gyula főispánt az indítvány benyújtásáról és a főispánnal egyetértőleg fogja megállapítani a rendkívüli közgyűlés legközelebbi idejét.

— **Baja közönsége Vojnits István bárónál.** Vojnits István bárónak belső titkos tanácsossá történt kinevezése bensőséges rokon-érzést keltett Baja közönségének minden rétegében, mely a helyi érdekek régi, őnzetlen pártolóját tiszteli az új kegyelmes urban. A bajai társadalomnak ez az őszinte érzése arra készítette a tanácsot, hogy javaslatot terjesszen a legközelebbi közgyűlés elé, mely szerint a törvényhatóság jegyzőkönyvében nyilvánítja igaz örömet Vojnits István báró magas kitüntetésén és őt, mint a városérdekek lelkes pártfogóját jegyzőkönyvi kivonattal üdvözi. Az indítványt, mely kétségkívül egységes érzését fejezi ki a bajai közönségnek, küldöttség nyújtja majd át a bárónak.

— **A Furó-család jótékonyasága.** Néhai Furó Lajos bajai nagybirtokos elhunya alkalmából a gyászoló család kétszáz koronát küldött a polgármesternek azzal, hogy az összeg a város szegényei között felekezeti különbségre való tekintet nélkül kerüljön kiosztásra. A hatóság nyomban intézkedett a 200 korona kiosztása érdekében.

— **Három bajai érdekű indítvány.** Bőséges termés volt a héten indítványokban. Három érkezett egy napon, mindegyikét a város szeretete és egy jobb jövő sóvárgása sugallta. *Meskö* Zoltán bizottsági tag a katonaság és a sugovici állami haltenyésztés kérdését kelti új életre. *Klein* Rezső bizottsági tag hetipiac-napokon ugynevezett »kofavonat«-sürgt Bataszék és Baja között olyformán, hogy ez a vonst Bonyháid felől való csatlakozással reggel 8 órára Bajára érne és délután indulna vissza. Egyébként jobb menetrendet sürgt. Az indítványokra visszatérünk.

— **Főlesküdt a központi választmány.** Szerdán délután ülést tartott a központi választmány. Az ülésen a polgármester elnököt. A központi választmány tagjai esküt tettek és aztán elrendelték az 1912-iki bajai választói névjegyek összeállítását.

— **Sándor Béla főispán gyermeke.** A napokban néhai Sándor Béla volt bajai főispán emléket idézi föl a város nyugdíjügyi bizottsága. Sándor Béla özvegye t. i. nevelítési segélyt kér egy gyermeke részére, holott az állítólag immár nem jogosult ily segélyre. A kérdésben elágazók a vélemények és a nyugdíjügyi bizottságnak érdekes ülése vá kiállítás.

— **Kinevezték az adófőlzámolási bizottság elnökét.** A belügyminiszteről ma leírtat érkezett a városhoz. A miniszter közli, hogy a III. osztályu kereseti adófeleltesbekek elintézésére hivatott főlzámolási bizottság elnökévé dr. *Czeisel* Lajos József zombori ügyvéd helyettesül pedig Katszinsky Kálmán kir. tanácsost, ny. pénzügyigazgatót nevezte ki.

— **Alapítvány.** Róth Frigyes orosházi hivatalnok egy 600 koronás alapítványt tett a bajai izr. iskolába járó két jó előmeneteli tanuló számára. Az alapítvány Róth Mórának és neje Wollner Teréznek, az alapító szüleinek nevével viseli.

— **Kitüntetés.** Ő Felsége *Szeykora* Lambert cs. és kir. őrnagyot, Székely Károly főgimn. tanárnak városunkban lakó testvérbőcsét, végleges nyugalomba vonulása alkalmából sok éven át híven és lelkiismeretesen teljesített szolgálatáért a Ferencz József-renddel tüntette ki.

— **Királyi kihallgatás.** *Szemző* Gyula, Baja város főispánja, e hó 27-én királyi kihallgatáson jelent meg a budai várpalotában.

— **Vér az ivóban.** Szentistvánon múlt év június 12-én Bene Ferenc korcsmájában mulattak a legények. Polyák János hamar beruggt s hazament a korcsmából. Alig ment azonban el, utána szaladt Ifkovicz Márton.

— **Jani gyere vissza,** gyilkoljál az öcsédet.

Polyák János, a jó testvér, vissza sietett s egy hirtelen kezébe akadt durongal háromszor fejbe vágta Bene Ferencet, a korcsmárost, őz, Bene Ignácnét egy szegény őregasszonyt, Mézszáros György gazdaleányt és — hogy teljes legyen az igazság — a saját szerelmes öcséjét is. Három rendbeli sulyos testisértés miatt állott Polyák János a bíróság előtt. A szabadkai törvényszék Vaszkó Endre kir. ügyész vad- és Winkler Elemér védőbőcséde után hat hónapi börtönrre ítélte a virtuskodó parasztleányt.

FARSANGI KRÓNIKA.

ſ Szanatorium-bál.

Kicsi, de előkelő közönség gyülekezett a Szanatorium-egylet 1911. február 25-iki hangversenyvel egybekötött bájára, pedig a magas színvonalu és igazán művészi nivóú műsor nagyobb publikumot érdemelt volna. Az első szám Kolozsváry Leona bájós szaválata volt Farkas Imre verseiből. Majd Melles Béla kintnő hegedűjátéka következett Schön Ida precíz zongorakiséréte mellett. Devich Flóra édesen adta elő a »Bekvártlyozást.« Után Melles Béla, Riszner Ede, Pócsa Nándor és Kiss Á. József gyönyörű quartett játékkal ragadták el a közönséget. A műsor fénypontja Riszner Edéné éneke volt. A hangversenyt kedélyes tánc követte.

ſ bajai ügyvédi kör mulatsága.

A bajai ügyvédi kör 1911. február 26-án a Casino összes helyiségeiben fényes mulatságot rendezett, mely méltóan illeszkedik kedélyesség és fesztelenség dolgában az ideai farsangi mulatságok sorozatába.

Elsőben társasvacsorára ültek őssze a meghívottak, kinek számára a vacsora alatt egy-kedves meglepetés készült. A harmadik fogásnál dr. Bruck Aurél bejelentette, hogy »Far-

sangi Jogász Lapok» címen egy alkalmi lap jelent meg és nyomban a lap felolvasásába fogott. A kiválóan szellemes és mindenkire találó megjegyzések mindvégig hangos derültségben tartották a közönséget, mely az alkalmi újság felelőtlen szerkesztőjét, dr. Valentin Emilét élénken megtapsolta.

Asztalbontás után reggel öt óráig tartó tánc következett. A mulatság rendezői dr. Nyíraty János, dr. Bruck Aurél és dr. Reiser Péter derekasan kitették magukért. A kitűnő menü Preimaier konyháját dicséri.

¶ Kath. Segényegylet farsangi mulatsága.

Amióta a Népszínház kapuja bezárult, mint a népszínművek címerét is befelé fordították volna. Egy-egy vidéki társulat itt-ott elvélt még rászánja magát azoknak a daraboknak a repizérére, melyeknek pedig oly sok érdemük van hazánk megmagyarosodásában. Csak dicséret illeti meg tehát azokat a műkedvelőket, kiknek intelligenciája, szorgalma és ügyessége egy érdemes műfajt ment meg az enyészettől.

Ez a szempont adja meg jelentőségét a kath. legényegylet vasárnapi előadásának. Színpadra került Abonyi Lajosnak »A betyár kendője« című népszínműve. Nem feladatunk hogy a nagyszámu szereplőknek mindegyikével részletesen foglalkozunk. Hiszen a legnagyobb érdem, a legszebb siker éppen az, hogy elmondhatjuk és szívesen konstatáljuk, hogy mindannyian a legjobb igyekeztek nyújtani. S hogy igyekezettük mennyire nem volt meddő, mutatta a közönségnek zajos elismerése.

Mondanunk sem kell, hogy a mulatság végét az égen a ragyogó csillagok nem győzték kivilánni. S ha a lomha téli nap csak egy kicsit siet, engem ucse utóbb is éjjeli zenét kapott volna.

¶ Kaszinó estélye.

Hushagyó kedden fényes estély volt a kaszinóban, melyen a bajai társaság krémje jelent meg. Bőséges együttlérés és fesztelen jókedv lengte át az estélyt, melyen jelen voltak, mégpedig jelmezben:

Csihás Bella (Ivette), Ertl Irén (Pic Dame), Ertl Bella (Biedermayer stílus) Fülöp Gyuláné (japán nő), Horváth Ilona (olasz leány), Kolossváry Leona (pipacs), Kolossváry Blanka (magyar leány), Kollár Vilmi (rózsa), Pajor Dóra (margareta), Reiser Erzsike (spanyol leány).

Jelenvoltak még:

Muraközy Olga (Pécs), Nikolausz Annuska, Halász Riza, Oltványi Márta, özv. Csihás Ferencné, Ertl Józsefné, Ember Pálné, Dely Gézáné, Halász Károlyné, Kolossváry Sándorné, Kolossváry Árpádné, Kabdebó Józsefné, dr. Koller Imréné, dr. Kiss Péterné, özv. Michits Józsefné, özv. Oltványi Ottóné, Milkó Mátyásné, dr. Makráy Lászlóné, Mentényi Sándorné, dr. Nikolausz Béláné, Pajor Jozefin, Pajor Irén, Rauschenberger Ferencné, Reiser Antalné, Szász Ottóné, Szász Jánosné, Schön Ödöné, dr. Telegdy Nándorné.

A négyest 24 pár táncolta. A mulatság reggel 7 óráig tartott el.

¶ Hushagyó keddi gondolatok.

Karneval herceg uralkodásának hivatalos napjai lejártak. A hushagyó keddi éjjelen felhangzó harangszó odasugja-bugja a donimók-nak és harlekineknek, a bajazéoknak és pie-

retteknek fölébe azt a szót, melyet el nem fojthat a legbájozóbb keringőnek, a legédesőbb kacajnak, a legduhajabb kurjantásnak hangja sem: Por és hamu vagyunk!

Hamvazó szerdán reggel pedig, amikor az aranyshat borknak, a habzó pezsgőnek meg a még sokkal aranyosabb, sokkal pezsgőbb emlékeknek mámore lassan-lassan elszáll a lelkekből, mikor a szívre ránehezül a mindennapiság az ő gondjaival, küzdelmeivel és csalódásaival: akkor a rendes kerékvágásba lassan és nehezen visszatér ember megcsinálja a farsang mérlegét és hamleti hangulatában nem tud szabadulni attól a kérdéstől: Érdemes volt-e farsangolni? Megérte-e a mulatság a velejáró költségeket, gondokat, fáradságokat, virrasztásokat és — csalódásokat? Arányban áll-e az, ami maradt, azzal, ami ráment?

A kijátszó komolyságnak óráiban hadd vessek papírra egy-két gondolatot, melyet a tomboló farsangnak és a rideg bőjinek, a himes illúzióknak és a sivar völönak határmegyénél bönésztem és füzérbe kötöttem. Hervadt, fonnyadt, kesernyős illatu virágok, elismerem; de igaz gondolatok, ezt meg a nyújas olvasónak kell majd elismernie.

Mi a farsang mostan? Hazugsággá devalválódott drága karikatúrája a régi idők jó mulatságainak. Karneval herceg ő fensége mi türes-tagadás csöbbe jutott, de teljesen.

A mostani farsang karikatúra. Karikatúrája főképp a táncnak. Az aranyifúság szmokingos része ott ödög a luszter alatt, a »majomsziget« en, ahogy e helynek szállóigévé lett elnevezése szól, s a saját jól kikeményített gallérját és plasztronját többre becslő annál, hogy ropja a táncot a leányokkal, kik sajnos éppen leginkább a bálon igazolják azt a természeti tényállást, hogy 89%-kal többen vannak a világon a férfiaknál. A régi táncokat hírből sem ismerik; a csárdást is agyonbosztonozzák, vagy tolongva járják egy helyütt a cigány előtt. A négyes a sioux-indiánoknak vagy a dahomeyi amazonoknak táncára emlékeztetne, ha egy kicsit rendezebben menne.

Szűnőra után nem illik bemutatkozni senkinek. De szűnőra előtt 11-ig vagy még tovább eltart a családok, vagyis a szindarab, koncert, kabaré stb. Mennyi idő marad már most szűnőráig? Csoda-e, ha ennek a szabálynak kényes lelkiismeretességgel való betartása garmadaszám termi a petrezselymet?

Drága is a modern mulatság, előtte, közben és utána egyformán drága. Belépő díj, virág, toilette, tányérozás, vacsora, felülvezetés, meg aztán esetleg a hosszonyaku üveg és a sampuzs: magános ember is, családos ember is érzi mindennek nyomasztó terhét és fél a modern messzinai szerencsétlenségétől.

Erről lenne kellene magának a társadalomnak, mert az annyira kérdés, melyek elől pedig nem lehet kitérni, sirba eresztő kötele lesz hováhamar minden mulatságnak.

A jó példát pedig a hölgyeknek kellene adniok, ha nem akarják, hogy azok az olimpiai versenyek, melyeket a toilette drága mezején rendeznek, rövid idő alatt tönkretérjék azt a kis hitelt is, amelyet a táncmulatságok még meg tudtak menteni a romokból. Ha egyszer bált lehetne rendezni külön báli ruha nélkül, milyen lelkesedéssel ünnepeleék ezt az egészséges eszmét a családapák!

Ne féljenek, hölgyeim, ettől a gondolatától! Mert a mostani bál ugyesem egyéb nagy hazugságnál. Hazugság a fény, a csillogás, a pompa. Hazugság az udvarlásnak elkészített tengere a bandalítóknak, melyeknek özöne fölött árván uszik az ösztinteségnek bárkája, hol egy-egy igaz érzés, egy-egy komoly szó még menedékre találhat. Hazugság a semmitmondó bók, ez a művirág, melynek igaz, nincsen tövise, de illata sincs. Hazugság a mámor, melybe akár a pezsgő, akár az illúzió ringatja azokat, kik nem tudnak okkal móddal bánni sem egyikkel, sem másikkal. S minden hazugság között tán legnagyobb, mert legérzékenyebb, azé a reménység, mely ott lakozik a lányos szülők szívének a mélyén. Elmúlt ez a farsang is, p-dig hosszú volt, de nézzünk körül, hány reményre cáfolt rá a családás. S ezen nincs is mit csodálkozunk. A bálterem parkettja nem az a talaj, hol igaz frigyek sarjadzának...

Tizenegyet tötött az óra. Utolsóit kondukt a harang, mely eszünkbe juttatja, hogy még egy óra, aztán itt a bőjt. Letesszem én is a tollat. Bár lehetném azt az aggodalmat is, hogy a jövőben még torzabb, még drágább, még hazugabb lesz a testünk-lelkünk óhajrotta szórakozásnak régi kedves fajtája, a farsangi táncmulatság.

Vén flozóf.

Felölös szerkesztő:

S Z I R M A I V I D O R d r.

Baján, a belvárosban, Katona József utca 5. szám alatt, az apácázárda és gőzfürdő között fekvő

lakóházam eladó.

A 2212 négyoszögölyni telken állanak:

- egy utcai ház (dupla épület) 3 utcai és 2 udvari szobával, konyhával, élesztárral és beüvegezett folyósóval;
- egy udvari ház udvarra és kettre nyíló ablakkal, 3 szobával 1 konyhával és élesztárral;
- a gazdasági udvarban levő épületek, 700 négyoszögölyni szőlő, gyümölcsös és kaszáló, mely utóbbi két házhelynek alkalmas. Az ingatlan gyártelepek is megfelelő, mert a kert közepén egy folyóvizes csatorna húzódik át.

Felvilágosítással szívesen szolgál a tulajdonos

Schultz István műasztalos.

Ugyanott egy kiállításra készített és többszörösen kiüntetett (kiállási becsértéke 2300 korona) továbbá egy 10 fiókos szivarszékény amerikai dídfából díszfaragással, egy a XVII. századból származó rokokó eladó. Céh-láda kóstilu dísz rézvasalással olcsón

1811/1911 kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Baja város tanácsa felhívja mindazon, az 1910. évben köztűves és cseresipar kivételével, valamely iparágban önállókká lett bajai szegénysorsu kezdő iparosokat, kik kifogástalan előéletük és szakmájukban kiváló jó munkájuk és szorgalmuk alapján a segélyre igényt támasztani vélnék, hogy a néhai Ehrlich Ferenc által szegény kezdő iparosok segélyezésére tett alapítványnak a célra rendelkezésre

álló 436 korona 78 fillérnyi kamatainak elnyerhetése végett pályázati kérvényeiket hatóságilag kiállított vagyontalansági és erkölcsi bizonyítványai, úgy a szakmabeli jártasságukat és szorgalmukat igazoló okmányokkal felszerelve 1911. évi március hó 21-ik napjának délután 1 órájáig Baja város tanácsához nyújtsák be, mert később érkező kérvények figyelembe nem vehetők.

Baja, 1911. február 20-án tartott tanácsüléséből.

Polgármester helyett
Erdélyi, főjegyző.

Körkemence

a Duna mellett fekvő négy milliő kitünő minőségű s jó kelendőségű téglaegetéssel a legjobb állapotban **szabad kézből eladó.**

Tudakozódní lehet

BERNHEIM ISTVÁNNÁL, ILOK.

A Bajai Takarékpénztár bérházában egy a főtérre néző emeleti **3 szobás lakás** előszobával, konyha, cselédszoba, élskamra stb. 1206 mellék-helyiségekkel **augusztus 1-re kiadó.**

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására juttatom, hogy az összes raktáron levő árulmat ugymint, kabátok, kosztümök, pongyolák, szoknyák és blousokát bevásárlási áron alul is eladom.

Tisztelettel

Fenyvesi Sarolta.

1216

GUMMI-óvszerek

legfin. francia gyártmány, 12 darabként 1.80, 2.40, 4.— és 5.— K. **NEVERRIP** eredeti gyártm., 12 db 6.— K

legfinomabb **Paara** gummi-bélsz. 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.

minden eddigi gyártmányt felülul, kizárólag cégemnél kapható.

CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab

3.— koronától 5.— koronáig.

HALHÓLYAG valódi francia, „Duchamps” gyártm., 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.**Mintagyűjtemény** 12 db legfinomabb 4 korona.**Suspensor** (heretertó) drbja .50, 1.—, 1.20, 1.50, 3.— K-ig.**Has- és Sérvkötők** Gummiharisnyák

legnagyobb választékban, méretk után te készíttetnek.

„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel

darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.

Neumayer Lipót

Késztesz, gummiaruk és betegápolási cikkek raktára

V., Budapest. Váci-körút 2. szám.

LINOLEUM-üzletem:

VI. Váci-körút I. (Árkérek), • VII. Rákócziút 8. szám.

Árjegyz. het kívánatra ingyen és bérmentve küldök

Rendelések a legnagyobb titoktartás mellett

expédiáltatnak.

1187

Az elismert

legjobb,

legelterjedtebb

magyar napilap

„AZ UJSÁG”

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Rákóczy-ut 54. sz.

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,
Kóbor János, Kozma Andor.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.
Szerkesztő társ: Dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak:

Egy hónapra 2 korona 40 fillér, egy negyedévre 7 korona,
félre 14 korona, egész évre 28 korona.

Országot hódító

utjában hozzánk is megérkezett a jelenkor **egyetlen**
kifogástalanul jó magyar szívarkahüvelyke a

„GONDÜZŐ”

mely vergő, önégő, **hammentes** papirból, nikotin-
fogóval készül és páratlan kedvezményben részesíti
:: fogyasztóit. — Egyedüli elárúsítás ::

KOLLÁR A.

:: könyvkereskedésében Baján. ::

Reggelizés előtt felpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorba-
sok, székszorulásban szenvedőknek

Kapható Baján és vidéken minden gyógyszerárban és nagyobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz Az elrontott gyom-
rot 2-3 óra alatt
teljesen rendez-
hez.Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.